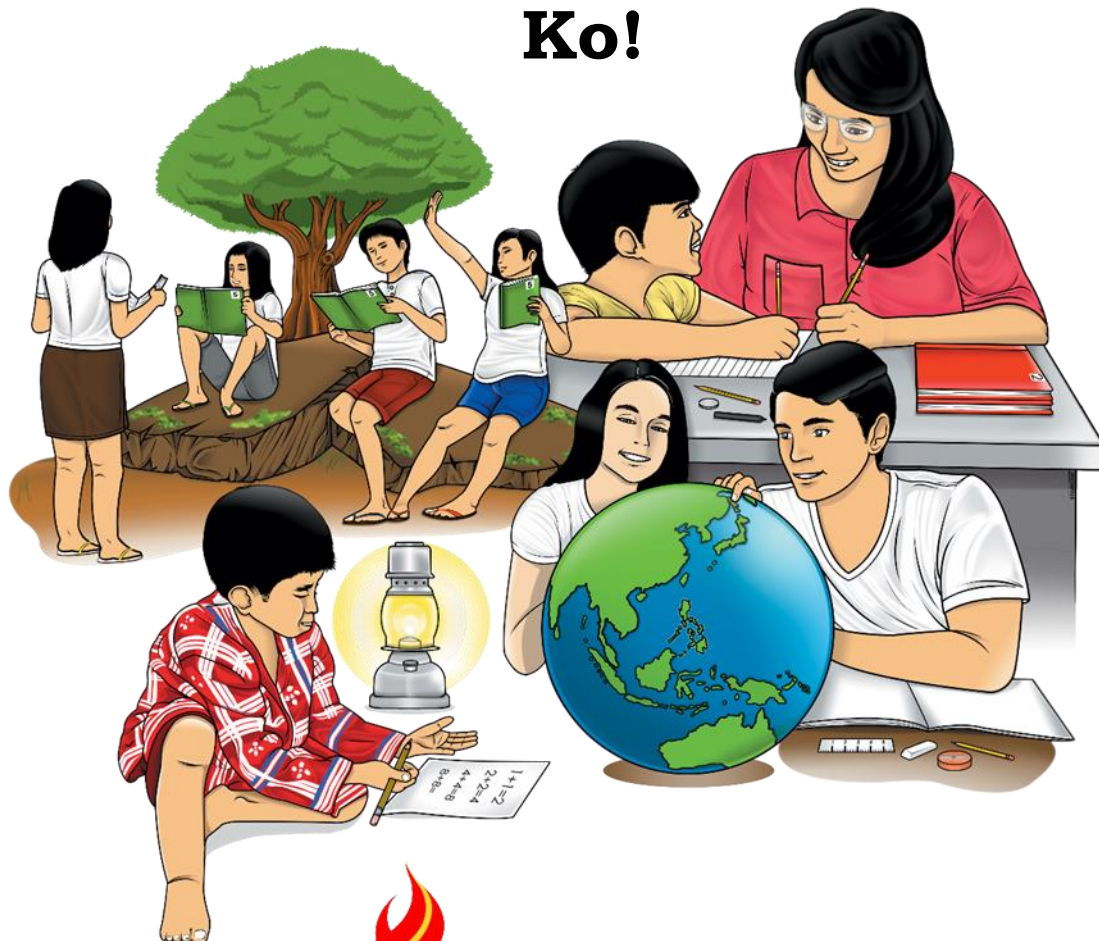

Edukasyon sa Pagpapakatao

Unang Markahan – Modyul 3:
Katotohanan: Pagninilay-nilayan
Ko!

**Edukasyon sa Pagpapakatao– Ikaapat na Baitang
Alternative Delivery Mode
Kwartar 1 – Modyul 3.1: Katototanang: Pagninilay-nilayan Ko!
Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad ng Batas Republika 8293, seksiyon 176na “Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-ari (sipi) sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito’y pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.”

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand names* tatak o *trademarks*, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay sa nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagtibay ng isang kasunduan ng Kagawaran ng Edukasyon at Filipinas Copyright Licensing Society (FILCOLS), Inc. na ang FILCOLS ang kakatawan sa paghiling ng kaukulang pahintulot sa nagmamamay-ari ng mga akdang hiniram at ginamit dito. Pinagsumikapang matunton upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang – aring iyon.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Mga Manunulat:	Josephine Bruselas-Mien, Agnes Dejuras-Nocos, Lea B. Perez, Jessica Abanto-Pura
Konsultant:	Mary Jean B. Brizuela, Sheila C. Bulawan, Dollie G. Franche, Irene F. Yazon
Tagaguhit:	Jed T. Adra
Naglayout:	Jeffrey B. Sape, John Claude R. Caunca
Mga Tagapamahala:	Gilbert T. Sadsad, Francisco B. Bulalacao, Grace U. Rabelas, Lailanie R. Lorico, Jily I. Roces, Merlita B. Camu

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region V

Office Address: Regional Center Site, Rawis, Legazpi City 4500

Contact: 0917-178-1288

E-mail Address: region5@deped.gov.ph

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Unang Markahan – Modyul 3:
Katotohanan: Pagninilay-nilayan
Ko!**

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro /Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong, o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay. Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Karamihan sa mga impormasyong ipinababatid mula sa balita, patalastas, programang pantelebisyon, *internet* o *social networking sites* ay mapanghikayat at kaakit-akit. Ang mga batang katulad mo ay maaaring madaling mapaniwala ng mga ito. Ang isang paraan ng pagbabalanse ng impormasyon kung ito ay totoo o hindi ay pagninilay-nilay. Totoo ba ang mga impormasyong binibigay sa atin? Paano mo malalaman ang katotohanan sa hindi?

Sa modyul na ito inaasahang:

Nakapagninilay ng katotohanan batay sa mga nakalap na impormasyon

- balitang napakinggan
- patalastas na nabasa/narinig
- napanood na programang pantelebisyon
- nababasa sa *internet* at mga *social networking sites*

Subukin

Basahin ang bawat pahayag at isulat ang **T** kung tama at **M** naman kung mali. Gawin ito saiyong kuwaderno.

- ___ 1. Hindi ko agad pinaniniwalaan ang impormasyong aking nababasa.
- ___ 2. Lahat ng patalastas ay totoo kaya tatangkilikin ko ang mga produktong tinutukoy nito.
- ___ 3. Ikukumpara ko ang totoo at hindi totoo sa aking nabasa sa pahayagan.
- ___ 4. Paniniwalaan ko ang mga patalastas na aking nababasa

dahil ito ay totoo.

- _____ 5. Inaalam ko muna ang katotohanan bago ko paniwalaan ang aking mga nababasa.
- _____ 6. Upang magamit nang tama ang *internet*, kailangang malaman ang mga salitang kaugnay nito tulad ng *facebook*, *youtube* at iba pa.
- _____ 7. Ang pagsasaliksik gamit ang *internet* lamang ang mabisang paraan upang makakuha ng mga tamang impormasyon.
- _____ 8. Huwag maging mapanuri sa mga pinapasok na *site* o *blogsite*.
- _____ 9. Isang pindot mo lang makikita mo na ang gusto mong malaman sa *internet*.
- _____ 10. Ang teknolohiya ay isang malaking bahagi ng mga pagbabago kung saan mas maayos na maipakita ang mga aralin na itinuturo sa klase.

Katotohanan: Pagninilay- nilayan Ko

Ang pagninilay-nilay ay paraan upang matimbang ang katotohanan sa hindi. Marami tayong makakalap na impormasyon sa mga patalastas na nababasa. Subalit kinakailangan nating magnilay-nilay upang matiyak na totoo ang mga ito. Ang batang tulad mo ay maaari na rin bang makatulong upang malaman ang katotohanan batay sa mga nakalap na impormasyon? Paano mo ito gagawin?

Ang modyul na ito ay magsisilbing gabay sa iyo kung paano mo pagninilay-nilayan ang katotohanan mula sa mga patalastas na nabasa, programang pantelebisyon at nababasa sa *internet* at *social networking sites* dahil hindi lahat ng balitang nababasa mo ay totoo. Ito ay dapat na may kongkretong ebidensiya at patunay.

Balikan

Sa nakaraang modyul na iyong natapos, alin sa mga sumusunod ang mabuting dulot ng pagsangguni muna ng katotohanan sa taong kinauukulan bago gumawa ng anumang hakbangin? Lagyan ng tsek (/) ang mga ito.

- Nalalaman ang katotohanan.
- Nagugulo ang isipan sa pagtukoy ng katotohanan.
- Napatitibay ang isang katotohanan.
- Nauunawaan ang tamang impormasyon.
- Nakabibigay ng maling detalye.

Tuklasin

Basahin ang dayalogo ng mag-ina at pagkatapos ay sagutin ang mga tanong sa ibaba.

Isang araw habang nagluluto si Aling Ana ay patakbong lumapit ang anak niyang si Jea na hawak-hawak ang isang magasin.

Jea: Nanay, tingnan mo po ito. Ang galing nitong sabong panlaba. Bili ka po nito para hindi na tayo mahirapan sa paglalaba.

Nanay: Bakit? Ano raw sinasabi diyan?

Jea: Sabi po dito kapag itong sabon daw ang bibilhin ay tanggal agad ang mga dumi at mantsa kahit hindi na kusutin. Kaunting babad lang maaalis na.

Nanay: Ganoon ba? Pero alam mo ba anak na patalastas iyan kaya ganyan ang sinasabi nila kasi gusto nilang marami ang bumili ng kanilang produkto.

Jea: Kaya po pala gumagawa sila ng patalastas. Pero siyempre ikaw pa rin nanay ang magaling maglaba lalo na kapag katulong mo ako kaya kahit anong sabon pa gamitin natin tiyak na malinis ang ating labada.

Sagutin mo:

1. Ano ang ibinalita ni Jea sa kanyang nanay?

- A. tungkol sa sabong panlaba
- B. tungkol sa sabong pampaligo
- C. tungkol sa sabong pampaputi
- D. tungkol sa sabong panlunas sa *skin allergy*

2. Bakit kaya nagustuhan ni Jea ang sabong ito?

- A. Dahil sa mura lang ito at mabango pa.
 - B. Dahil sa matigas at makapal ito.
 - C. Dahil sa madaling makaalis ng dumi at mantsa.
 - D. Dahil sa may maganda itong kulay.
3. Naniwala ba sa patalastas si Aling Ana? Bakit?
- A. Opo, dahil nagustuhan niya rin ito.
 - B. Opo, dahil maganda ang pagkagawa ng patalastas.
 - C. Hindi po, dahil patalastas lang ito upang bumenta.
 - D. Hindi po, dahil nasubukan niya na ito.
4. Kung ikaw si Jea maniniwala ka rin ba agad sa patalastas? Bakit?
- A. Opo, dahil nagustuhan ko ito.
 - B. Opo, dahil maganda ang sinasabi ng patalastas.
 - C. Hindi po, dahil ayaw ko ng kanilang produkto.
 - D. Hindi po, dahil patalastas lang ito ng mga produkto upang mahikayat ang mga mamimili.
5. Sakaling bumili sila ng sabong ito at napatunayang hindi totoo ang sinsabi sa patalastas, ano ang maaaring mangyari?
- A. Itapon na lamang ito sa basurahan.
 - B. Hindi na lang gagamitin ang sabong nabili.
 - C. Isauli ang nabiling sabon sa tindahang nabilihan.
 - D. Ipost sa social media na hindi totoo ang sinasabi ng sabon sa palatastas.

Tandaan Mo

Hindi lahat ng impormasyong maaari mong marinig, mapanood o mabasa ay may katotohanan. Iba-iba ang layunin ng mga taong nagbibigay ng impormasyon, kaya't hindi lahat ng katotohanan ay inilalantad. Ang katotohanan sa likod ng pagbibigay ng impormasyong ito ang kailangan mong matuklasan. Kailangan mong pag-aralan ang mga impormasyon mula sa balita, patalastas, programang pantelebisyon, nababasa sa *internet* at mga *social networking sites*.

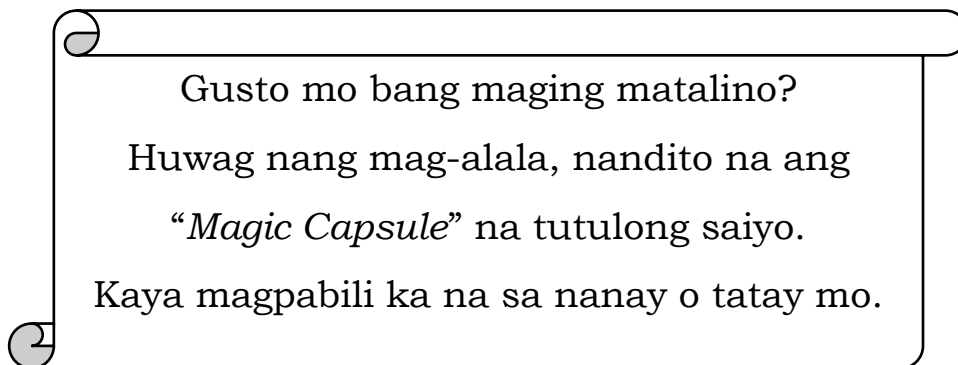
Ang pagkakaroon ng kritikal na pag-iisip ay hindi lamang pagsusuri kung hindi ang matamang pagninilay-nilay sa katotohanan ng mga impormasyong ito. Ang pagninilay ay ang pag-iisip ng mabuti kung ano ang nararapat gawin sa isang bagay o sitwasyon. Tinatawag itong pagmumuni-muni, pagkukuro-kuro o pagbubulay-bulay.

Marapat na nakapagninilay ng katotohanan batay sa nakakalap na impormasyon upang hindi magsisi sa bandang huli. Ang wastong pagninilay-nilay upang alamin ang katotohanan ay makatutulong sa pagbibigay ng tamang desisyon o hangarin sa anumang gagawin.

Suriin

Suriin ang patalastas at sagutin ang mga tanong.

1. Tungkol saan ang patalastas? Ito ay tungkol sa _____.
 - A. produkto
 - B. pagbili
 - C. magulang
 - D. katalinuhan
2. Ano ang epekto ng patalastas na ito?
 - A. Nakapagpapatalino sa tao
 - B. Nagiging mapanuri sa pagbili
 - C. Nakapagpaganda sa magulang
 - D. Natututo ng maraming kaalaman

3. Makatotohanan ba ang impormasyong hatid ng patalastas? Bakit?
- A. Opo, dahil puwede ito sa mga bata.
 - B. Opo, dahil may magandang epekto ito.
 - C. Hindi po, dahil kailangan pa rin ang pag-aaral nang mabuti upang maging matalino.
 - D. Hindi po, dahil para lamang ito sa mga matatanda.
4. Magpapabili ka ba ng “*Magic Capsule*” na nabanggit sa patalastas? Bakit?
- A. Opo, dahil puwede ito sa batang tulad ko.
 - B. Opo, dahil magiging matalino ako nito.
 - C. Hindi po, dahil hindi naman ako sigurado sa magiging epekto nito.
 - D. Hindi po, dahil hindi naman lahat ng patalastas ay nagsasabi ng tamang mensahe.
5. Ano ang una mong gagawin sa mga patalastas na iyong nabasa? Bakit?
- A. Bibilhin ko agad ito upang hindi ako maunahan ng iba.
 - B. Pagninilay-nilayan ko ito nang mabuti upang malaman ko ang katotohanan.
 - C. Paniniwalaan ko ang sinasabi nito upang maging masaya ang gumawa nito.
 - D. Hihikayatin ko ang aking mga kaibigan upang bumili rin nito.

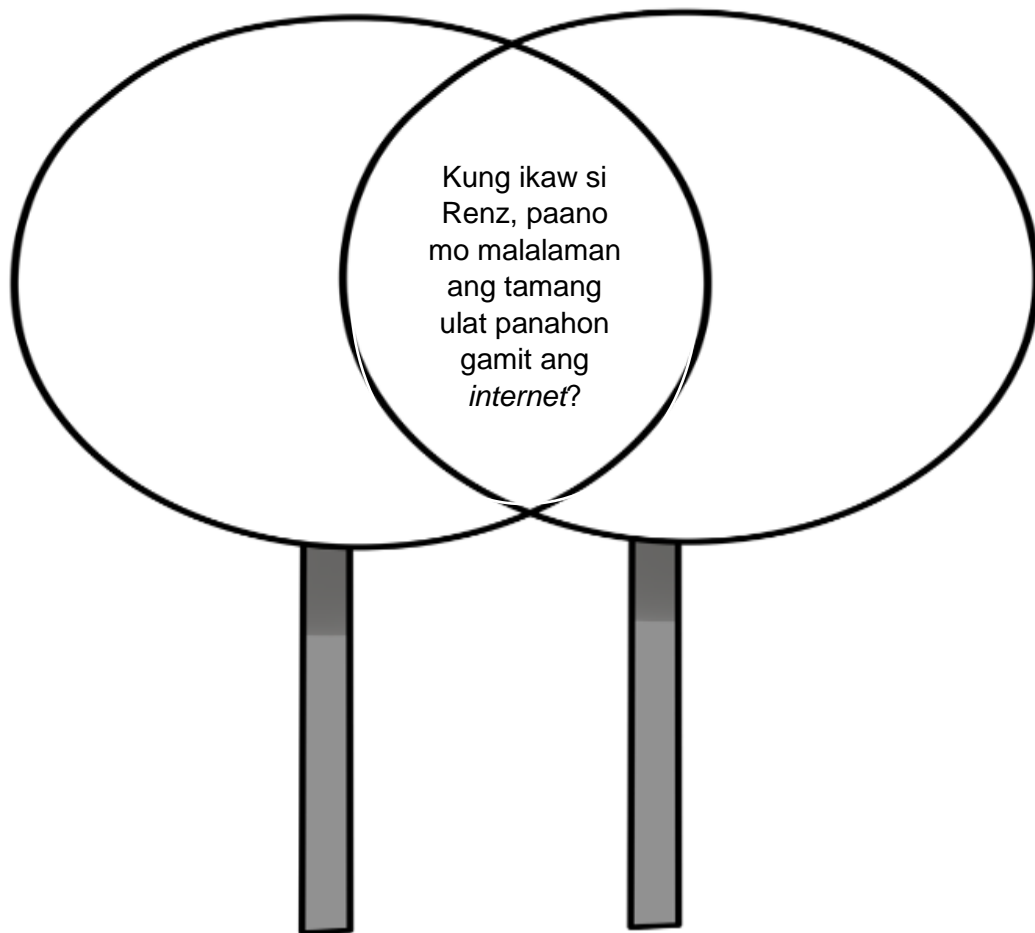
Pagyamanin

Gawain 1

Basahin ang sitwasyon at sagutin ang tanong.

Malakas ang hangin at ulan. Papasok ng paaralan si Renz ngunit nagdadalawang-isip siya dahil tila nagbabadya ang masamang panahon. Naisipan niyang alamin muna ang lagay ng panahon. Binuksan niya ang *laptop* at nagsaliksik ng ulat panahon sa *internet*. Kaniyang natuklasan na hindi magkakatugma ang mga impormasyon mula sa *blogs* ng iba't ibang grupo na kaniyang nabasa.

Kung ikaw si Renz, paano mo malalaman ang tamang ulat panahon gamit ang *internet*? Magbigay ng dalawang paraan.

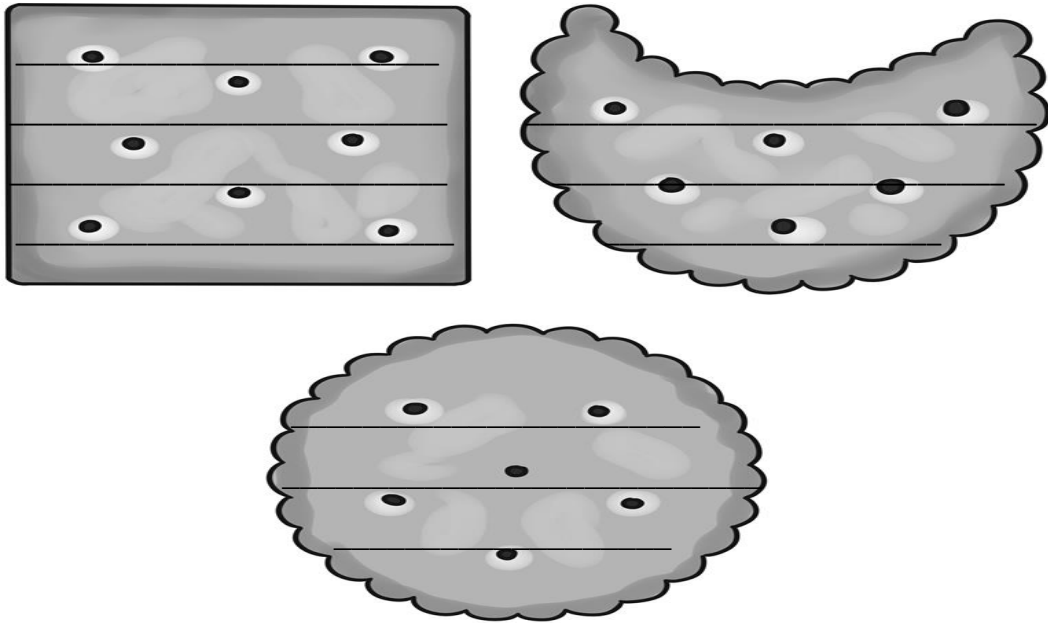
Gawain 2

Basahin mabuti ang sitwasyon at sagutin ang hinihiling.

Araw ng Linggo, niyaya ka ng nanay mo upang mag-grocery. Tuwang-tuwa ka dahil nais mong bilhin ang paborito mong biskwit. Pagdating n'yo sa grocery store, agad kang kumuha ng dalawang supot nito. Ngunit nakita mo na katabi nito ang bagong biskwit na iniindorso ng paborito mong artista sa mga

patalastas sa mall at pahayagan. Nais mong palitan ang kinuha mong biskwit.

Ano ang iyong mga dapat tandaan sa pagsusuri ng patalastas na nabasa? Isulat ang iyong sagot sa patlang sa loob ng mga biskwit.

Isaisip

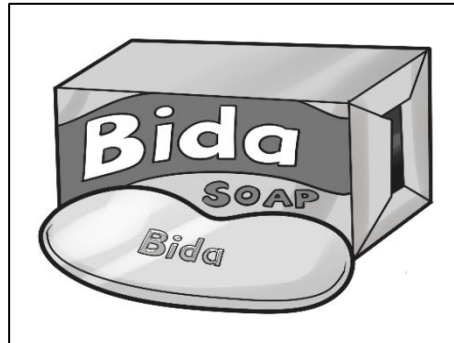
Bakit mahalaga ang pagninilay-nilay ng katotohanan mula sa mga nakalap na impormasyon? Kumpletuhin ang pahayag sa loob ng kahon.

Mahalaga	ang	pagnilay-nilay
<hr/>		
<hr/>		
<hr/>		

Isagawa

Sa tuwing nanonood ka ng paborito mong programang pantelebisyon. Palagi mong napapanood ang patalastas na ito:

Gusto mo bang pumuti agad?

Huwag nang mag-alala! Nandito na ang sabon para saiyo “Bida Soap” ang sabong babagay sa iyong balat Pilipina Sa isang linggong gamitan lamang, tiyak puputi ka na!

1. Ano ang nilalayon ng pagpapalabas ng produktong ito?
 - A. gawing maputi ang gagamit ng produkto
 - B. gawing mabango ang mga tao
 - C. maging maganda o gwapo ang gagamit nito
 - D. hikayatin ang mga manonood na bumili ng produkto
2. Ano ang sinasabi ng patalastas tungkol sa produkto?
 - A. Ito ay sabon para sa mga bata.
 - B. Ito ay sabon na babagay kahit kanino.
 - C. Ito ay sabon para sa lahat upang lalong gumanda.
 - D. Ito ay sabong pampaputi para sa balat Pilipina na kapag ginamit ay puputi.
3. Sang-ayon ka ba sa inilalahad ng patalastas? Bakit?
 - A. Opo, dahil kapani-paniwala ito.
 - B. Opo, dahil maganda ang epekto nito.
 - C. Hindi po, dahil ang balat ng tunay na Pilipina ay natural na morena.
 - D. Hindi po, dahil kayang pumuti ang balat sa loob ng isang lingo.

Tayahin

Lagyan ng tsek (/) ang bilang na tumutugon sa pagninilay ng katotohanan mula sa mga patalastas na nabasa at ekis (x) naman kung hindi.

- _____ 1. Pinag-aaralan ko muna nang mabuti ang gustong ipaabot na mensahe na aking napanood.
- _____ 2. Binabasa at sinusuri ko ang mensahe ng patalastas upang hindi ako maluko.
- _____ 3. Naikukumpara ko ang totoo sa hindi totoong sinasabi ng patalastas.
- _____ 4. Pinaniniwalaan ko ang mga patalastas lalo na kung ito ay ipinakikilala ng aking paboritong artista.
- _____ 5. Tinatangkilik ko ang mga produkto dahil sa magandang patalastas nito sa telebisyon.

Karagdagang Gawain

Basahin mabuti ang sitwasyon bago sagutin ang tanong.

Habang nagpapahinga ka, napansin mo ang patalastas ng ice cream sa pahayagan. Agad mo itong dinampot at binasa. Mukhang takam na takam ka sa larawan at mga pahayag tungkol dito. Bukod sa mura na, may libre pang lunch box na magagamit mo sa pasukan. Dali dali mo itong ipinakita sa nanay mo upang bilhan ka nito. Agad naman siyang pumayag. Ngunit ng bibilhin na niya ang produkto, hindi ito pumasa sa kanyang pagsusuri.

Kung ikaw ang gagawa ng patalastas ng ice cream, ano-ano ang sasabihin mo upang ito’y tangkilikin ng mamimili? Isulat sa patlang ang iyong sagot.

Susi sa Pagwawasto

Subukin

1. T
2. M
3. T
4. M
5. T
6. T
7. T
8. M
9. T
10. T

Balikan

/

/

/

/

/

/

Tukasin

1. A
2. C
3. C

Surin

1. Isailksik ang opisyal na website ng PAG-ASA
2. Isailksik ang opisyal page ng mga nanunungkulan sa pamahalaan para sa annunyo ng panahon

Payamanin

1. D
2. D
3. A
4. D
5. D

Gawain 2

- Binabasa ng maigi ang mga impormasyon tungkol sa produkto.
- Naghahanap ng konkretong ebidensiya tungkol sa mabuting dulot ng produkto
- Nagtatanon sa ibang mamimili na nakasubok na ng produkto.

Isaisip

- walang masayang ang perang gagamitin sa pagbili ng produkto.
- makatipid sa budget
- maliwasan na maloko
- hindi magkamali sa bibilhing produkto
- hindi magsisi sa huli

Isagawa

1. D
2. D
3. D

Pagtataya

1. /
2. /
3. /
4. /
5. X
6. X

Karagdagang Gawain

1. Kailangan eksakto ang impormasyon
2. Dapat tugma ang sinasabi sa produktong pinagbibili
3. Alam in kung sino ang bibili o tatangkilik sa produkto
4. Gawin ang patalastas na tutogma sa pangangailangan o gusto ng bibili.

Mahusay ka! Naipamalas mo ang iyong pagninilay ng katotohanan mula sa mga patalastas na nabasa. Patuloy mo itong paunlarin at maibahagi sa iba.

Dahil diyan, maaari mo nang tunguhin ang susunod na modyul. Handa ka na!

Reference

K to 12 Edukasyon sa Pagpapakatao Gabay Pangkurikulum, Mayo 2016, <https://www.deped.gov.ph/wp-content/uploads/2019/01/ESP-CG.pdf>.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph